

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
9 kr. többszöri hirdetésnél
7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyílt-tér petit sora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmendetlen leveleket csak
ismert kezekről fogadjunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők együlete“-nek, valamint a „Légrádi takarékpénztár és önszegélyző szövetkezet“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Paülítés.

— Tüzelőcsapások figyelme. —

A szép magyar poézis azt mondja: »Síromra, hogyha meghalok, ültessetek virágokat.« — A szeretet örök élete s az örök élet szeretete nyilvánul meg ebben a mondásban. A síron túl is szeretjük a szépet, halálunk utánra is óhajtjuk életét a virágnak s a növény és virág életében feltámadásunk jelképére ismerünk.

De ha nem szólnak is olyan transcendentálnak a növény életéről; ha csupán a rideg száraz élet gyakorlati oldaláról tekintjük is: akkor is van, sőt annál több okunk van a növényélettel foglalkozni. Egyik szelid költő-pap azt hagyja örökül, hogy: »Ültess s fákát növelj.«

Ebben az egyszerű tanácsban a földművelés géniusza, a realis magyar életnek szelleme szólal meg. Mert mi földművelő nemzet vagyunk, miut hajdan a Cató és Vergilius népe.

Életerőnk közvetlenül és közvetve is a földben gyökeredzik. Onnan nyerjük az életet s az életnek anyagi, szellemi és erkölcsi boldogságát. Onnan nyerjük művelődésünket is. A földnek művelése csak csudálatosnak tetsző, de természetes összeköttetésben van lélkünk művelődésével.

A föld megművelésével közvetve testünket tápláljuk. Mert hát akármilyen ideálisak legyünk, mégis csak ez az életnek az első fundamentuma. A föld terményének fölöslege aztán megtanít, ráutasít a kereskedelemre, megkönnyíti a mesterséget, fejleszt az ipart, építi a tudományt s felvirágoztatja a művészetet.

Közvetve bár, de a szellemi kincset is a földből nyerjük. S az anyagi és szellemi vagyon együtt teszi az egyes embert és a nemzetet gazdaggá, hatalmasná és boldoggá vagyis szabaddá, mert a szabadságnak is erős alapja a jólét. — Tedd koldussá az embert s önkényt ajánlkozik rabszolgának.

Az anyagi, szellemi és erkölcsi vagyon rendszeren együtt jár. A nyugati országokban ezek együtt vannak, a keleti országokban együttesen hiányoznak.

A nyugati országokban mégis csak jobb már az első tényező is, maga a megélhetés; ügyesebb az ipar, nagyobb a kereskedelem, fejlettebb a tudomány és művészet s több a szabadság; a népek hatalmasak és műveltek, mert gazdagok.

Egyiket iparos, a másikat kereskedő nemzetnek mondják. Vajjon az egyik az iparra, a másik a kereskedelemre támaszkodik csupán, mint boldogulása kútfejére? Nem. Az ipar és kereskedelem nem ugrik ki a földből egyszerre, mint láva a tűzökádó hegyből; lassan emelkedik belőle fű-fa alakjában s századokon át még csak földművelésnek hívják. Kezdetben minden nemzet földművelő, római, germán és magyar egyaránt.

Az eszkimó megfogja a fókát, megessi s rendszerben van. Földet nem tud művelni. Nem sokkal tesz különbet a nomád is a szarvassal. Földet nem akar művelni. Ezek nem is alkotnak nemzetet.

A nemzetalkotás első stádiumát a földművelés jelöli.

Mi földművelők vagyunk már ezer esztendeje. De ez a cím nem azt jelenti, hogy a földet jól megműveljük, hanem azt, hogy egyebet még egy sem művelünk. S hogy Ausztriát iparos országnak vagy a másikat kereskedelmek nevezik, nem azt jelenti, hogy a földművelésre nem gondolnak, hanem azt, hogy az ipart és kereskedelmet még a földnél is jobban művelik. Hiszen ezekben az országokban sokkal fejlettebb a földművelés, mint nálunk. Tipusuk van azoknak, kik a határt trágyázzák s összeseprik a városok és faluk utcaporát, hogy hizlalják vele a földet. Ha elsétálnánk Olmütztől Brüsselig (nem vasuton), csudálkoznánk s talán lelkesednénk is, mert látnók, hogy az országutak sáncaiból, miket nálunk csak por lep, büzhödő lé borít vagy bojtortján ékesít, onnan a sváb és hollandi ember mennyi drága szénát kaszál le! s a megnyesett árok tiszta, szép zöld, mint a billiárdasztal. Persze az országuton sincs por; ott ismerik az utkésítés módját is.

Mondom, Ausztriát még sem földművelő ország-

nak hívják, — mert van egyebe, amire még nagyobb büszkeséggel hivatkozhatik.

A művelt népnek kinese van még az országutak sáncaiban is. De nemcsak fűvet, hanem fát és gyümölcsöt is teremnek az árkok és sánkok oldalai.

Barbárnak, kannibálnak és vandálnak szokták elnevezni, aki a fát rongálja. A művelt ember tenyészt és ápolja azt. A műveltségnek jelzője és fokmérője úgy az általános földművelés, mint annak egyik ága, a fatenyésztés. Hogy milyen felemelő, áldásos hatása van a föld kulturájának vagy csak egyik fajta tenyésztésének, a gyümölcsfának, megmondja egy közöséges vándor, aki Németországon át a nap égető hevében az utak árnyas faja alatt üdülést nyer, éhét csillapítja s szomját eloltja gyümölcsével. Mäsként utazik a vándor Keleten. Bulgáriában a reneteg Balkánnak van fája, öserből, önkényt nót fája, de tovább emberi kéz nem fárad, hogy új helyeken plántáljon; Oláhország sivatag Dobrudzásjában kiszáradhat a vándor torka, míg napi járó földeken egy gyümölcsöt lel; a kopár törökoldalon elperzselteti a nap, míg egy árnyecos fara talál; Kisásziában a parton még csak suhog egy-egy ciprus-fenyőerdő, de tovább a kietlen, száraz pusztaságba még tekinteni is félelmetes.

Magyarország közbül van. Nyugatról hozta a föld kulturáját s hozott egy-egy gyümölcsfát az országút szélére is, de a köleties pusztaságot is szereti még.

Mondjuk, hogy művelés alá fogtuk a földet, legalább, hogy gabona számára felszántunk minden tért s ne vegyük észre Torontálnak, a kisalföldnek s a mezőségek reneteg burjános messzelátó térségeit, — mondjuk, hogy egy-egy gyümölcsfa is van itt-ott az országutak szélén hajtásnak indulva egy pár év óta: de azt el kell ismernünk, hogy általában mégis csak gyümölcsötlenül hever az a reneteg utszél, mely az országot keresztül-kasul járja s azt is el kell ismernünk, még pedig jól megjegyezve, hogy ezek a sánccalok évenként több milliót jövődélmeznének csupán a gyümölcsessel.

Csudálatos, hogy egy földművelő országban, mely

A „Zalamegye“ tárcája.

Klárka.

Békefi szerepét tanulta.

Talán belefáradt, vagy kínos gondolatok zavarták, mert igaztalan dobta a kéziratot az asztra s révedező szemekkel bámult cigarettájának kékes füstgomolyaiba. Gondolatai messze a multban kalandoztak, melynek ködös távolából szeméi elé varázsolták a régi, szép s kedves emlékeket . . .

Mily szép volt akkor minden!

Sajnos, csak egyszer fiatal az ember. Eszébe jutott kora ifjúságának minden pillanata. Hol van az az idő, midőn édes anyja altatta el dalaival s ennek csókjára ébredt fel? Vége, letűnt örökre, visszahozhatatlanul . . .

Hajlama a deszkák világa felé vontatta. Színész lett. Nehéz megpróbáltatásokon kellett átmennie. De győzött. S a győzelemre segítette öntudata. Nem törődött az élet száz bajával. Előtte csak egy cél lebegett, melynek elérése minden vágyának teljesülését jelentette.

Egykedvűen fogadta a szerencsét s a balsorsot. Nem mert himni; mindent a véletlennek tulajdonított. Ejjeleit nappalokká téve tanult, kitaró szorgalommal. Így tartott ez közel két évig s még mindig mint segéd-színész működött. Nem kínálták meg sehoh kielégítő szerződéssel; pedig jóakarói mind úgy nyilatkoztak, hogy kitűnő tehetsége van. Vagy talán csak hizelegtek neki, de miért tettek volna? Hogy megtévesszék? hogy a borzasztó kételyt ültessék szívébe, mely nem engedi erejében s önmagában bizni? Nem hagyta közel jönni, csak a távolból hallgatta őket.

Egy esemény megváltoztatta egész életét. A sors egy nőt vezetett útjába.

Epen a próbáról sietett hazafelé, midőn megpillantotta. Szegényes ruházata bájos, gyermeké arcot rejtege-

tett. S ez az arc igézte meg. Ellenállhatatlan vonalozással figyelte meg a leánykát, utána sietett, hogy kikémlelhessen lakását. A ház mesternétől megtudta, hogy árva s nagynénjével él, ő maga pedig egy gyárban dolgozik. Békefi eleget tudott. Másnap ugyanabban az órában ismét látta a leánykát, amint hazafelé sietett. Harmadnap megint Most már jobban érdeklődött iránta és ha amaz véletlenségéből, felemelve mélyeségek kék szemét reá tekintett, ő, a meglett férfi, zavartan sított le szemét. A leány ártatlan tekintete gyakorolta reá ezt a nagy hatást. Most már csak azon volt, hogy megismerkedhessen vele.

Hamar kínálkozott erre véletlenül alkalom. Esős őszi nap volt, ölmos eső hullott alá. Békefi épen a színház előtt állt, midőn a tovasiető tömegben megpillantotta a leánykát esőernyő nélkül. Nem volt az az ember, ki ne tudná magát minden körülményhez alkalmazni. Ott hagyta a színházat s követve a leánykát, felajánlotta neki esőernyőjét.

A leányka megállott, kérdő tekintettel nézett a férfira, nyilván kutatólag, bizhatik-e benne; ez érthetetlen szavakat rebegett s lesütö szeméit. Szótlanul bólintott feleletül, mire a fiatal ember elkísérte lakásáig. Beszélgetés közben megtudta, hogy a leánykának neve Klárka. Mily boldognak érezte magát, hogy annak az oldalán mehet, kitől álmának megvalósulását vélte. Hogy miről beszélgettek, azt talán ő maguk sem tudták, csak mikor a leányka lakásához értek, riadtak fel álmodozásukból.

Érzékeny bucsúval váltak el, másnapra találkát adva egymásnak. Ez ismétlődött napról-napra. A beszélgetések lassankint vallomásokká váltak s negyedik hét végén társai közül senki sem csodálkozott, midőn kijelentette nekik, hogy házassodik. Oltárhoz vezeték Klárkát. Mindenki örült, mert a máskülönbben csendes fiatalembert valamennyien szerették.

Eleinte keservesen folyt az élet, mert az ideális mozzanatokat lassankint anyagi nehézségek zavarták; de szerelmük boldogságában nem érezték annyira azokat. Szerették egymást ifjúságuk egész hevével, szívük minden dobbanásával. Napsugár volt egész életük; örömeik foko-

zódott, midőn kis leányuk lett. Hányszor vette a férj ölebe a kisdédet s csókolgatta össze-vissza. Hányszor tett összehasonlításokat az anya s gyermek között.

De egyetlen öröme csakhamar lenge délibábként foszlott szét. Amint adta a sors, úgy el is ragadta. Szeretett kis leánya rövid három héttel születése után, ioncsoló toroklobban meghalt.

A temetés után rövid időre neje is súlyos beteg lett, ágyba döntötte a bánat. Sirva virrasztotta át ágyánál a hosszú éjszakákat, bizva, remélve, hogy felgyógyul; de mindhiába, még semmi javulás sem mutatkozott eddig, napról-napra nagyobb mérvet öltött a betegség. Arcának üde rózsáit ijesztő sápadtság váltotta fel. Elénk szeméi besettek s fénytelenek voltak. S ha a beteg a fájdalomtól kínos panaszkokban tört ki, odaadóan biztatta, kecsgettette a javulással.

— Kedves Klárkám — szolt hozzája — majd megjavul minden, csak légy türelmes. Ne félj, hisz nem tarthat már sokáig, felgyógyulsz . . .

A beteg erőltetett mosollyal válaszol: jól mondod, nem fog sokáig tartani; tudom, érzem, nem kell sokáig szenvednem már. Minden nap veszték erőmből. Nem gyógyulok én fel többé . . . De itt, itt dúl a fájdalom, ez ellen nincsen orvosság, csak a halál . . .

— Ne így Klárka — mondja férje könyveinek szabad folyást engedve — az égre kérlek, ne beszélj így. Meglátod, jó lesz ismét minden, felépülsz s minden a régi lesz . . .

— Ugy, ugy — hebegi Klárka s mintegy hitelt adva férje szavainak, lecsukja fáradt szempilláit s aludni próbál.

Férje fájdalommal tekint ifjú nejeire. Nézi a kinoktól eltorzult vonásokat, melyeken visszatükröződik a közeli enyészet rémitő képe. Megfogja jéghideg kezét, tapogatja úterét, alig van benne némi nyoma már az életnek.

Hirtelen összerázkódik a beteg, egyik kezével melléhez kap, egész testében vonaglik. Békefi megrémül.

— Fáj? — kérdi részvételteljesen.

hozzá még szegény is, hogy olyan későre s olyan lassan lehet ráterelni a figyelmet, hogy a gyümölcsfa nemcsak zárt kertekben, hanem az utcákon és az utakon is emelheti egyeseknek és közönségnek a boldogságát. S az is csodálatos, hogy nálunk, hol az igazgatók már meglehetősen központosítva van, olyan szórványosan mutatkozik az utak befásítása. Vagy a figyelmeztetés szórványos, vagy a teljesítés szórványos. Vagy nincs is figyelmeztetés? Pedig kár volna várni, míg a közönség mindenik rétegének önkényt a vérébe száll az a tudat, hogy a gyümölcsfa tenyésztés nemcsak poétikai szépség, de hatalmas közgazdasági tényező, hogy az országutak gyümölcsfái alighanem jövődolgoznak annyit, amennyit az adók összesége kitesz.

Azt mondják, hogy Afrikának egy Kongó nevű államában a félvad ember, ha gyereke születik, mindannyiszor egy fát ültet el.

Költői és közgazdasági nagyobb tekintetek mellett nézd meg csak embertársam és honfitársam, mennyi gyönyörűséget, hasznot és kedveséget szernek apránként is az a gyümölcsfa, melyet az országút szélére vagy házad mellé ültetsz. Az izletes gyümölcs nemcsak nyálánkság, de igen szükséges a rendes vérkeringésre, a jó emésztésre öregnek, ifjúnak egyaránt. Egyensúlyban tartjuk vele egészségünket. Gyermekednek pedig nagyobb boldogság két alma, mint nekünk egy királyilag terített asztal.

Ha kimész a mezőre, árnyékába ülsz s enyhülten törölköd a homlokról a verítéket, míg a sárguló gyümölcs öledbe hull. Így jár itt a szomjas idegen utas is megáldja a kezét, mely a fát ültette.

De még marad a fán is télire s ha fölösleged lesz, eladhatod pénzért egyéb szükségfedezésére. A fa levele oxigénnel tölti meg a levegőt, melyet te a tüdődbe szívsz, hogy egészségesebb, erősebb és jobb kedvű légy tőle.

Ősszel lehull a levél is s te összesepred, hogy akár a fatövére, akár a gabonaföldedet kövéritsd vele.

Ágaiból levághatsz egyet-egyet kert karónak vagy szőlőkarónak.

Ha kiszárad, mást ültetsz helyébe, de az öreg fának még halálával is sok hasznát veszed: hetekig melegíti családodat a hideg télen s vacsorátfőz nektek.

Ha pedig otthon ültetsz gyümölcsfát a ház körül, a pajta mellé vagy csűr eleibe, az elmondottakon kívül még más hasznát is láthatnád véletlenül, nagy veszedelemtől is megmenthetne különös esetben. Véletlenül vagy gonosz szándékból meggyújt pajtád tűzétől megvédené a házat, vagy megfordítva.

Alig hinné az ember első tekintetre, pedig világos dolog, hogy a faültetés kultúrája s a tűzoltóság humanizmusa szoros összetartozásában van egymással.

Amint a napi újságokat olvassuk, arra a meggyőződésre jutunk, hogy nincs hely, hol annyi kárt csinálna a tűzvész, mint Magyarországon. Átlagosan minden hétre jut egy-egy borzasztó hír, hogy itt egy falu egészen, amott egy másik félig égett le. Ezeket bizonyosan le lehetne legalább is felére apasztani,

— Oh nem. Csupán a halál számlálta a tizenhármasokat s átugrott engem. Most az egyszer még tévedett, de ha holnap ismét számlálja, már nem igen fog tévedni.

— Képzeldöl édesem, nem vagy te még a halálnak száma; aztán itt hagynál engemet? Mit csinálnék nélküled? Nem is merek erre gondolni s te se gondold reá. Meghálnál, mikor ugy szeretlek?

A beteg arcán bágyadt mosoly jelent meg. Jól esett hallania férjétől a vigasztaló szavakat.

Ismét komoly lön.

— Hát a szerződéssel mi van? — kérdé férjétől.

— A mai fellelésemről függ. Igazán itt az ideje, hogy másutt próbálkozzam meg. Meguntam már az örökös nélkülözést. Alig tudom bevárni a pillanatot, mikor már egyszer csendesen, kényelmesen el lehetünk.

A beteg melle kinosan lihegett, meglátszott, hogy a lélegzés is nehezére esik. Majd súlyos köhögési roham lepte meg. A tüdővészerek ismeretes rikácsoló köhögése. Békefi borzalommal hallgatta, felkelt s egy orvosságos üveggel tért vissza. Enyhítőleg hatott a betegre az orvosság, köhögése elmúlt.

— Szép sikert kívánok — mondá egy idő múlva.

A színész megfogta neje kezét, lehajtá fejét s elkezdett keservesen zokogni.

— Ne sirj — válaszolt neje, midőn kezén érezte a lepergő, forró könyveket. — Ne igazsd magad, nagy feladat vár reád estére.

Tagadólág rázta Békefi fejét.

— Ha ily rosszul vagy, el sem megyek.

— Oh azt ne tedd, menj el, miattam ne aggódj, ígérd meg, hogy elmegy, úgy-e?

— Elmegyek, ha kívánod.

— Igen. En is fogom kérni a jó Istent, hogy elérd óhajtatod, hisz én is.

Nem fejezhette be, a hol a fájdalom fészkelte, mellében ismét szűró fájdalmat érzett.

— Aludj kissé! — mondá neki férje s be sem várva

ha az épületek körül volnának véve nagy lombos fákkal.

S ime cikkelyemnek a végén eljuttottam tulajdonképeni tárgyához és célomhoz. Mert, hogy az országutak, mezei és dűllőutak, temetőkeretek, kopár területek csak gyümölcsben hány milliót, meg milliót jövedelmezhetnek: azt kiszámíthatja a statisztikus, életbe léptethetik a községek és hatóságok s mindezekre a közönséget és hatóságokat buzdíthatják nálam izmosabb emberek: itt most csupán a tűzoltás szempontjából teszek említést a faültetésről, még pedig csak a városokban és falukban az épületek körül teendő faültetéséről.

Óhajtható és haszonnal keresztül is vihető a következő tervzet:

1. A tűzoltó testületek, mert majdnem minden községben van, vegyék szerepükörbe a faültetést.

2. Eszközöljék ki, hogy községi vagy állami költségen jussanak csemetéhez. De minthogy sajnos, még igen kevés kertészlet van Magyarországon s csemetéhez nem lehet mindig kellő mértékben jutni, — ezért

3. Gyűjtsenek vagy gyűjtessenek gyümölcsmagokat.

4. A községektől direkt, vagy a főispán útján követelőleg is jussanak egy hold vagy fél hold területre, melybe a különféle magokat elültessék. Néhány év múlva a kikelt csemetét el lehet ültetni az épületek köré.

5. Még hamarabb menne az egész dolog, ha maguk a főispánok kezdeményeznék s nem várva az istántiakat, rendelnék el mindezeket.

6. A dolog természetében van, hogy a vállalkozó tűzoltó testületek, mindenekelőtt nyerjenek meg segítségükre egy gazdasági szakértőt.

Dr. Floris Áron budapesti tanár nem panaszolva ugyan, de mégis megemlíti, hogy ebben az ügyben ő már kétszer szólította fel az ország tanítótestületeit és tűzoltóságait s egyetlen ember sem hallgatott felhívására. — Nem is szokott ez gyorsan történni, de mégis, ma egy, holnap kettő csak meghalja. S ha ma nem, jövendőben vagy azután, legyen reményünk, hogy megindul a tettek mozgalma is.

Borbély György.

A közigazgatási bizottság felirata a borhamisítás tárgyában.

A közigazgatási bizottság a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló törvényekről és ennek végrehajtása tárgyában kibocsátott miniszteri rendelet némely intézkedéseinek az ügy érdekében szükségelt módosítását végett a kereskedelemügyi miniszterhez az alábbi terjedelmes és ezen közigazgatásilag oly fontos és ákuttá vált ügyet teljes megvilágításba helyező feliratot intézte.

Nagyméltóságú kereskedelemügyi Miniszter Ur!

Zalavármegye közigazgatási bizottsága ismétlen, élénk eszmecsere folytán a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. 23. trveikk és az annak végrehajtása tárgyában 53850/97. szám alatt kibocsátott magas rendelet végrehajtása körül

nevének esetleges választát, megigazította a vámosokat, betakarta s addig dédelgette, míg lassankint elszenderedett.

Maga pedig visszatért az asztalhoz, ismét elővette a kéziratot. Nem volt képes még olvasni sem, szeméi előtt örületes táncot jártak a betűk. Lassan-lassan azon vette magát észre, hogy könyezik s a kézirat is egészen átnedvesedett.

Felöltözött, behívta a szolgálót; utasításokat adott neki s elment a színházba. A mai sikertől függött, hogy szerződést kapjon egy nagyobb színházhoz.

Vége volt az előadásnak is. Feje szédőlgött. Isszonyú lelki küzdelmébe került neki derült arccal, tréfálkozva játszani, mikor keblében oly nagy viharok dúltak. Szám-talanszor hívták a lámpák elé; mindenki csak az ő sikeréről beszélt, barátai vig lakomához akarták eleselni. Ő azonban elsieltett a széles jókedv köréből oda, a hol szenvednek.

Lihegő mellel ért haza, berohant a szobába, a hol neje feküdt. A látvány megbénította idegeit; merev szemekkel állott ott, nem tudott mozdulni sem. A szolgálót látta az ágy mellett térdelőni s csendesen könyezni.

— Klárka! — hangzik szeliden ajkáról.

A szolgáló visszafordul s látván a ház urát, halkan mondá:

— Meghalt!

Békefi vonásai eltorzultak e szóra, arca egy tébolyodott kifejezést ölti magára, odarohan az ágyhoz.

— Klárim, kedves Klári, — fuldokolja és csókjaival halmozza el jéghideg arcot.

— Ébredj fel kedvesem, ne üzz velem ily tréfát, ébredj. Lehetetlen, hogy itt hagytál engem. Hisz úgy szerettek.

— Hallod?

A szolgáló mély megilletődéssel látja a borzasztó fájdalmat, felkel s csendesen távozik a szobából; egyedül hagyva Békefit, gondolatjaival, fájdalmával.

Rovenszky Árpád.

szerzett tapasztalatok felett, arra érzi magát indíttatva, hogy nagyméltóságú miniszter úr kegyes intézkedését a következőkre kikerje:

I. Ujabb időben, a mióta t. i. a törvény és végrehajtási rendelet intézkedései szigorubb ellenőriztetnek, általános a panasz, hogy az óriási áldozatokkal fenntartott szőlők termésének értékesítése nagy mértékben megvan nehezítve, mert a kereskedők szokásba hozzák, hogy a borokat előzőleg vegyvizsgálat alá bocsátják, az alku, illetőleg szerződés érvényét a vizsgálat eredményétől teszik függővé s annak következtében a borok átvételét és a vételár kifizetését csak a vizsgálat megejtése után s ilyenkor is gyakran késedelemmel teljesítik.

Természetes, hogy ezen új szokás ellen, a mely kétségkívül a törvény 5. §-ának b) pontjában foglalt azon rendelkezésre vezethető vissza, mely a mesterséges bor forgalomba hozását is kihágásnak minősíti, nem lehet alapos kifogást emelni annál inkább sem, mert az már magában véve is nagy mértékben biztosítja a törvény rendelkezéseinek uralmát; mindazonáltal tagadhatatlan, hogy az új terhet ró a különben is erősen sujtott termelőre, megakasztja az egészséges és rendszeres borforgalmat, káros hatással van a szőlő gazdaságra s mindezeknél fogva számbavehetőleg kockáztatja és csökkenti azon üdvös törekvések sikerét és hasznát, a melyek ugy az országos törvényhozást, mint a magas kormányt is, a szőlőkultúra előmozdítása és emelése körül, eléggé nem méltányolhatólag vezérlik.

Mulhatlanul szükséges tehát, hogy már csirájában is komolyan foglaljuk ezen új kérdéssel.

A megoldásra vezető indok után kutatva, tiszteletteljes nézetünk szerint, a törvényes végrehajtási rendelet kíséretében a következő intézkedések volnának szükségesek az előadott baj és nehézség eloszlatására:

a) A törvény és végrehajtási rendelet értelmében egyedül az állandó borvizsgáló szakértő bizottság véleménye a döntő a tekintetben, hogy valamely bor természetes-e, vagy mesterséges; kizárólag pedig döntő oly annyira, hogy amennyiben a végrehajtási rendeletben előírt eljárásnál a vegykísérleti állomások közreműködése vétetik is igénybe, azok vizsgálatának eredménye csupán adatot képez az említett bizottság szakvéleményének megalkotásánál.

Önként következik ebből, hogy a vegykísérleti állomások véleménye nem lehet teljesen megnyugtató sem a termelőre, sem a vevőre nézve s annál kevésbbé lehet megnyugtató magán vegyész szakvéleménye, hanem csakis az említett bizottságé.

Ezen bizottság feladata azonban, a végrehajtási rendelet szerint, csupán arra terjed ki, hogy a hatóságok által, hozzájuk beküldött borokat vagy a törvény rendelkezése alá eső egyéb borszerű italokat vagy anyagokat megvizsgálja és azokra szakvéleményt nyilváníton.

Ennélfogva első sorban is az volna kívánatos, hogy ezen bizottság feladata kiterjesztessék oly értelemben, hogy magánosok is kikérhessék annak véleményét, illetőleg, hogy a bizottság indokolatlan kérelmekkel zaklatva és túlerhelve ne legyen, a termelő és a vevő által együttesen vett, lepecsételt és fölterjesztett bormintákat is megvizsgálni tartozzék.

b) A törvény életbelépte idején az országnak a Kormányhagyon innen fekvő területére egyetlen borvizsgáló bizottság lett felállítva. Ez a bizottság ma már nem képes a fokozott igényeknek egymagában, illetőleg tagjai csekély száma miatt azzal a gyorsasággal megfelelni, a mely a cél érdekében okvetlenül szükséges és a mely a kihágási ügyekre vonatkozólag kiadott 99942/893. számú magas belügyminiszteri rendeletben is hangsúlyozva van. Elégge bizonyítja ezt a kihágási ügyekből merített azon tapasztalat, mely szerint a bizottsághoz beküldött borminták nagy késedelemmel csak hónapok múlva érkeznek attól vissza, a mely késedelem, a mint a borvizsgáló bizottság 1036. számú szakvéleményéből következtetni lehet, azzal a beszélylyel is járhat, hogy a beküldött borminta időközben annyira megromlik, hogy eredményrel sem vegyileg megvizsgálni, sem izelni nem lehet.

Ennélfogva azon érdekből, hogy az adás-vételek lebonyolítása indokolatlan késedelmet és a vizsgálat célja meghiúsulást ne szenvedjen, felette kívánatos volna, hogy az állandó borvizsgáló szakértő bizottság tagjainak száma megfelelőleg szaporíttassék, sőt amennyiben az egyöntetű és egységes szakvélemény biztosításával lehetséges, több ilyen bizottság állíttassék fel.

c) A borvizsgálatdíjak ma bormintaként 16 frtban oly magasan vannak megszabva, hogy nagyon is érzékenyen sujtanak a termelőket, a kikre t. i. a kereskedők azt természetesen áthárítanák, ha azoknak is ily összegben kellene azt megfizetniük.

Egétő szükségét képez tehát az is, hogy a vizsgálati díjak olyan esetekre, a melyekben a magánosok kérelmezik a vegyvizsgálatot, a lehető legcsekélyebb összegre (1—2 frt) leszállíttassanak, sőt az illetőknek mindenkor visszadadassanak, ha a szakvélemény közlésére hivatott hatóság igazolhatja, hogy a vegyvizsgálat valóban eladás céljából kérelmeztetett és ha a bor természetesnek találtatott.

d) Végül azon célból, hogy a szerződési jogok érvényesítésében indokolatlan késedelem elő ne állhasson, szükséges volna még, hogy a vizsgálat eredményéről mindkét szerződő fél közvetlenül is, azonnal értesíttessék; sőt indokoltnak látszik az is, hogy a mint más irányban is kivételes rendszabályok alkottattak, a szőlők felújítása érdekében az ilyen szerződésekre vonatkozólag is a kötelmi jog rendes határozmányaitól eltérő, kivételes és szigorubb szabályok állíttassanak fel.

II. Köztudomású dolog, hogy a liszt harmattal megkelett, peronosporás, a jégvert stb. szőlőből szűrt bor hasonlíthatlanul silányabb az ép, egészséges és beérett szőlő levélén és hogy abban a bor természetes alkatrészei is a rendesektől eltérő arányokban vannak meg.

Ezen tényből önmagától felmerül az a kérdés, hogy vajlon nincs-e kizárva annak a lehetősége, hogy valamely beteg szőlőből préselt természetes bor, hiányos alkatrészeinél fogva, mesterséges borknak minősítettik; ennek követ-

kezében pedig föltötte kívánatosnak látszik intézkedéseket tenni az iránt, hogy a borminták beküldése alkalmával mulhatlanul jelezni s ennelfogva hatósági eljárásnál a vizsgálatot arra is kiterjeszteni kell, hogy egészséges, — vagy pedig egyik vagy másik betegségtől megleggett, — avagy jégveréstől stb. sújtott-e az illető szőlő; hatóságon kívüli eljárásnál pedig az érdekelt felek mindezekre nézve együttesen nyilatkozni és a helyhatósági igazolványt bemutatni tartoznak.

III. Hatósági eljárásnál többször megtörtént ugyan, hogy a bormintákhoz szükséges palackokat, rekeszeket stb. az illetők, akiknél a vizsgálat foganatosított, a hatóság rendelkezésére bocsátották, de több esetben az eljáró főszolgabíró vagy rendőrkapitány saját költségén volt kénytelen az üveget, rekeszeket stb. beszerezni azon célból, hogy a hatósági eljárást úgy, a mint a törvény és a végrehajtási rendelet előírják, pontosan teljesíthesse, mivel a hatóságok nem rendelkeznek megfelelő alap vagy pénzkészlet fölött, melyből az említett eljárási költségeket előlegezhetnék és mivel arra sincs törvényes alap, hogy az illető felek a költségek előlegezésére köteleztesse, a mi egyébként elvi akadályokba is ütköznek, de az eljárás sikerét a legtöbb esetben még is hiúsíthatná, mert végrehajtás szükségese esetén az eljárási rendes menetét megakaszthatná.

De ezen, a hivatalos eljárással összekötött kész kiadásoknál még az is felemlítendő, hogy amíg a borhamisítások tárgyában 57627/89. sz. a. kiadott magas belügyminiszteri rendeletben és a 37784/95. sz. a. kelt magas belügyminiszteri határozatban foglalt elvi kijelentésben kisegítő rendelkezések állanak fent arra nézve, hogy a borvizsgálati díjak oly esetekben, a midőn a kihágás tényálladéka meg nem állapítható s a panaszlott ama díjak viselésére nem kötelezhető, vagy azok behajthatlanok maradnak, esetről-esetre a belügyi tárca terhére elszámolhatnának, addig arra nézve, hogy a szóban levő kiadások, mint az eljárás költségei, mielőbb nyerhetnek fődözetet, illetőleg, hogy az eljárást hatósági személyek ama kiadások megtérítését igényelhetik, egyáltalában véve semmi rendelkezés nincs. Ennelfogva halaszthatlan intézkedés szükségese forog fent az iránt, hogy a hatóságok oly pénzalappal legyenek ellátva, a melyből az eljárás költségei előlegezhetők s a melynek terhére azok behajthatatlanságuk esetében elszámolhatók is lesznek.

IV. Az eljárási költségekhez sorolandó minden esetre a vegykísérleti állomások kiküldötteinél költsége is, a melyekre nézve szintén fődözetéről kell gondoskodni oly esetekre, amelyekben azok a panaszlottal szemben be nem hajthatók.

V. Hasonló intézkedés szükségese forog fent azon borminták értékére vonatkozólag is, amelyek a végrehajtási rendelet 26. §-a értelmében felmentőtétel esetében az illetőknek visszaadandók volnának, de természetben már vissza nem adhatók s ennelfogva készpénzben megtérítendők.

VI. Ami egyébként a vegykísérleti állomások igénybevételét illeti, a rendelet 14. §-a szerint fontosabb esetekben, ha a helyszínen eszközözlendő vegyelemzés mutatkozik szükségessé, jogosítva van a hatóság a vegykísérleti állomást vegyész képesítéssel bíró közegeknek kiküldése iránt megkeresni; ennek azonban úgy ezen, mint a meg-előző szakasz értelméhez képest is, csak a kihágási eljárás megindításakor, a midőn t. i. már alapos gyanu merült fel az iránt, hogy a törvény vagy a végrehajtási rendelet intézkedései megsértettek, van helye.

Azonban ettől eltérőleg megtörtént, hogy a rendelet 12. §-ában előírt váratlan ellenőrzési szemléknél is vegyész alkalmaztatott, mert az eljáró hatóságok a rendelet 14. §-ában említett előjárásági tag és borhoz értő egyének véleményét nem tartották kielégítőnek azon kérdés eldöntésénél, hogy a megvizsgált borok gyanusak-e vagy nem?

Egyébként még az is vita tárgyát képezheti, vajjon a most hivatkozott 14. szakasz azon rendelkezése, miszerint a hatóság egy községi előjárásági tag és egy vagy több borhoz értő egyén közmunkájával tart helyiszemléteket és vizsgálatot, alkalmazást nyerhet-e a váratlan ellenőrzési szemléknél, amelyeknél csakis azon okból vétetik irányadóul, mert a rendelet nem írja elő az említett szemléknél követendő eljárást.

Mindezeknél fogva oda terjedt tiszteletteljes kérelmünk, hogy méltóztassék a váratlan ellenőrzési szemléknél követendő eljárás módozataira és különösen arra nézve is, hogy alkalmazhatók-e ezen szemléknél a vegyészek, utbaigazítás adni.

VII. A végrehajtási rendelet 5. §-ában a törkölybor készítésének és forgalomba hozatalának ellenőrzése céljából a községi előjárásági tagok a törköly összeírására és felhasználásának ellenőrzésére, a közlekedési intézeteket pedig arra kötelezi, hogy a törkölybor szállítmányokról az elsőfoku hatóságokat azonnal értesítsék s egyúttal kimutassák, hogy ki és hol adta fel a szállítmányt, továbbá hogy az hány hordóból áll, mennyi a tartalma és kinek a címére érkezett.

Mint hogy azonban a rendelet 4. §-a értelmében törkölybor a szőlőtörkölyből, annak kitaposása vagy ki-sajtolása után csak három napon belül és csupán házilag állítható elő, a három naponál régebbi törkölyből és az iparszerűleg nagyban előállított törkölyborok pedig mesterséges boroknak tekintendők; mint hogy másrésztől általánosan felhangzik az a panasz, hogy a külföldről és főként Olaszországból óriási mennyiségben behozott szőlőtörkölyből nálunk bor készíttetik, a törköly felhasználásának s a törkölybor készítésének és forgalomba hozatalának hatályosabb és lehetőleg teljes ellenőrzésére szempontjából elodázhatalanul szükségesnek mutatkozik elrendelni, hogy a közlekedési intézetek nemcsak a törkölybor, hanem a törkölyszállítmányokról is jelentést tegyenek, az előírt adatok közlése mellett, az elsőfoku hatóságoknak.

VIII. A végrehajtási rendelet fentidézett 4. §-a értelmében a három naponál régebbi törkölyből és az iparszerűleg nagyban előállított törkölybor mesterséges bornak tekintendő.

Az ily borokra nézve tehát azok mesterséges volta, vegyvizsgálat nélkül, a tényadatok alapján is megállapítható, ha ezen adatok kellőleg bizonyítva vannak.

Ugyanezen rendelet 7. §-a szerint hazai és külföldi borok összehasonításából előállított keverék hazai termései bor gyanúja, vagy a hazai borvidék, avagy termelési helye neve és jelzése alatt csak abban az esetben árusítható és hozható forgalomba, ha a keverékben a hazai termései bor vagy borvidék, avagy termelési hely borjellegének megfelelő és feltétele, hogy a hozzáadott külföldi bor az egész mennyiség 25%-át nem haladja túl.

Ezen rendelkezés szerint az előző feltétel, illetőleg kellék olyan, amely csak vegyvizsgálat után állapítható meg; a második ellenben olyan ténykedést ölel fel, amely vegyvizsgálat nélkül is beigazolható.

Mindazonáltal az alapon, hogy általában véve a borvizsgáló bizottság véleménye a döntő a szóban levő ügyekben: nézeteltérés merült fel atekintetben, hogy vajjon nem szükséges-e a borvizsgáló bizottság véleményét kikérni akkor is, ha a döntő tények úgy a törkölybornál, mint a honi és külföldi borok összehasonlításából előállított boroknál is teljesen bizonyítva vannak.

Mint hogy pedig az esetben, ha e kérdés kizárólag a tények alapján döntetik el, a felsőbb fokú hatóságok azonban vegyvizsgálatot tartanak szükségesnek, ennek utólagos teljesítése előreláthatólag sok esetben már nem lesz eszközölhető: a nézet eltérés előzetes tisztázása is célszerűnek látszik s ennelfogva azon tiszteletteljes kéressel járunk Nagyméltóságod elé; hogy erre vonatkozólag is utbaigazogató felvilágosítást adni méltóztassék.

IX. A külföldi borokkal kevert hazai borokra vonatkozólag egyrészt azon okból, hogy óriási mennyiségű olasz bor lesz hozzánk behozva, amely azután honi borokkal vegyítetik és rendszerint minden megjelölés nélkül adatik el részint bel, részint pedig külföldi fogyasztásra; másrészt pedig azon okból, hogy a végrehajtási rendelet kifejezetten nem intézkedik: az a kérdés is felmerült, hogy mily elnevezést hozhat forgalomba az ilyen bor, ha abban a külföldi származású bor 25%-nál nagyobb mennyiségben van jelen?

Erre vonatkozólag kétségtelennek látszik, hogy az ilyen bor csak külföldi borként árusítható; az pedig, hogy mily faj, minőség vagy származási hely megnevezésével vagy minden megjelölés nélkül lesz e forgalomba hozva, közömbösnek tünik fel, mert a hazai törvény a külföldi borokat nem részesíti védelemben; mulhatlanul feltétel azonban, hogy a bor máskülönbben hamis vagy hamisított ne legyen, mert a törvény rendelkezései a külföldi borokra is kiterjednek.

A midőn tehát a felmerült kérdés alkalmából teljes tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy arra nézve is tájékoztatást adni méltóztassék; egyúttal bátrak vagyunk magas figyelembe ajánlani, miszerint az előadottaknál fogva föltötte indokolt volna azt is elrendelni, hogy a közlekedési intézetek a külföldi borszállítmányokat is a hatóságok tudomására juttassák.

X. A végrehajtási rendelet szoros magyarázata szerint a borvizsgáló bizottság szakvéleménye egyedül azon borra, vagyis azon hordó tartamára nézve irányadó, a melyből a minta vétetett, mert hiszen a vizsgálat csakis azon borra terjesztetett ki.

Önként következik ebből, hogy minden hordóból minta veendő, a melynek tartalma gyanusnak mutatkozik.

Ettől eltérőleg megtörtént azonban; hogy az elsőfoku hatóság tán azért is, hogy a munkát és a költségeket ne szaporítsa, elfogadván az illetőnek azon bemozdását, hogy a vizsgálati jegyzőkönyvben meghatározott számú és meg is jelölt hordók tartalma egy és ugyanaz, csakis egy hordóból vett mintát és a szakvéleményt az illető beismerése alapján az összes hordók tartalmára alkalmazta, a váratlan ellenőrzési szemlék pedig kiderítették, hogy több ezer hektoliterre menő borkészlet is van egy-egy kereskedőnél, s ez a nagy mennyiségű bor több száz hordóban van elhelyezve; ily esetekben tehát, ha gyanu merül fel, maga a borminták vétele, csomagolása, elküldése is napokig, sőt hetekig tartó munkát és óriási költséget igényel.

Mindezeknél fogva azt is bátrak vagyunk kérni nagyméltóságodtól, hogy ezen kérdést illetőleg utbaigazítást adni méltóztassék.

XI. Nagy hátrányára van a törvényben és a végrehajtási rendeletben kitétt cselekmények felderítésének az, hogy népünk nemcsak általában véve, hanem különösen azért is tartózkodik a feljelentésektől, hogy annak következtében esetleg tanúzási kötelezettség és az ezzel járó teher hárul rá.

E bajon, nézetünk szerint úgy lehetne némileg segíteni, ha a pénzbüntetések részben a feljelentőt illetnek úgy, amiként némely más kihágásoknál ki van mondva és ha a tanúzási díjak és költségek a III. pontban említett alap terhére, bizonyos kivételes körülmények közt előlegezhetők, behajthatlanság esetén pedig elszámolhatók is lennének, önként érhetőleg oly esetekben, amelyekben a feljelentés nem bizonyulna merőben alaptalannak.

XII. Egyik közlekedési intézethez nagy mennyiségű cukorszörp (szirup) érkezett Bécsből egy ügynök címére; a szállítmány azonban aszubornak volt jelezve s mint hogy a közlekedési intézet nyomára jött ennek és a hamis áru-bevallásért a bírságot kiszabta, a címzett megtagadta az átvételt, illetőleg a szállítmányt az általa lefizetett bírsággal és a szállítási díjakkal megterhelve a feladónak visszaküldötté.

Ezen tényállásból minden odamutat, hogy oly anyag szállítottatott, a mely a bor és must javításához fel nem használható, amely tehát mesterséges bor gyártására volt szánva; másrészt pedig kétségtelen, hogy a hamis önbevallással elkövetett, az 1895. 18. trvc. 3. §-ába ütköző kihágás gyanuja is fenforoghat az ügynök részéről.

Mint hogy azonban az illető közlekedési intézet nem értesítette a hatóságot, az eljárás csak később, más uton vett értesülés alapján volt megindítható és alig fog eredményre vezetni.

Ennelfogva föltötte kívánatos volna a közlekedési

intézeteket arra kötelezni, hogy az ily eseteket az elsőfoku hatóságnak azonnal feljelentse.

A midőn mindezekre nézve a nagyméltóságú miniszter ur nagybecsű elhatározását és utbaigazítását kikérjük, tiszteletteljesen felelmitjük, hogy ezen előterjesztésünket egyidejűleg a nagyméltóságú bel-, földművelés- és pénzügyi m. kir. miniszter urakhoz is felterjesztettük: teljes tisztelettel vagyunk nagyméltóságodnak Zala-Egerszegen, 1899. évi március hó 14-én, a megyei közigazgatási bizottság üléséből aláíratott szolgálója: dr. Jankovich László gróf sk., Zalavármegye főispánja, mint a közigazgatási bizottság elnöke.

Adókievítő bizottságok.

Vármegyénk területén lévő 9. adóhivatali kerületre nézve az 1883-ik évi 44. t. c. 13. §-a alapján az 1899., 1900. és 1901. évek tartamára alkított egynesadó kievítő bizottságok tagjainak névsorát alább közöljük azzal a megjegyzéssel, hogy a bizottságban az első az elnök, második az elnökhelyettes, a következő négy a bizottságnak rendes tagja, míg a négy utolsó póttag:

I. Az alsó-lendvai adóhivatal kerületében: Nagy József, Hajós Mihály, Bellovics János, Dany József, Magetty Géza, Ráth János, Fuss Nándor, Tüske Ferenc, Thomka Mihály, Gazdag János.

II. A csáktornyai adóhivatal kerületében: Molnár Elek, Tóth István, Tóth István, Bencsik Ferenc id., Murai Róbert, Mayer Salamon, Czvetkovits Antal, König Ernő, Wollák Rezső, Szilágyi Gyula.

III. A keszthelyi adóhivatal kerületében: Stieder Lajos, Lendvay József, Lendvay József, Olta Gyula, Bezzerdy Lajos, Wunsch Ferenc, Stefanec Ferenc, Pethő Vilmos, Lázár Lipót, Grohman Károly.

IV. A letenyei adóhivatal kerületében: Schmidt Emil, Tamás Gyula, Tamás Gyula, Leitner József, Schneider József, Krizsanics László, Vizmathy József, Bayer Izidor, Pettei Károly, Bekéssy Rezső.

V. A nagykanizsai adóhivatal kerületében: dr. Taboly Gyula, Simon Gábor, Miltényi Sándor, Talabér Kálmán, Hirsehel Ede, Unger Ulman Elek, Belus Lajos, Ebenspanger Leó, Bakó Gyula, Seitzl János.

VI. A sümeghi adóhivatal kerületében: Barcza László, Surgóth Miksa, Zathureczky Márton, Németh Zsigmond, Semetke József, Darnay Kálmán, Lujzer Lajos, Epstein Vilmos, Mojzer József, Dervarits István.

VII. A perlati adóhivatal kerületében: dr. Böhm Szidney, Grész Alajos, Sipos Károly, Szabényi Lajos, Hirschler Ödön, Varga János, Glavina András, Ebenspanger Miksa, Spitzer József, Hermán János.

VIII. A topolcai adóhivatal kerületében: Hertelendy Ferenc, Takáts Jenő, Frisch Lipót, Virius Vince, Handlery Gusztáv, Leszner József, Flieg József, Csigó Ferenc, Saáry Gáspár, Mojzer Ferenc.

IX. A zalaegerszegi adóhivatal kerületében: Csutor János, Boschán Gyula, Baumgarten József, Nagy László, dr. Szigethy Elemér, Varga Vilmos, Dervarics Lajos, Sanits Sándor, Büchler Jakab, Goldfinger János.

Színészet.

Itt akarnak bennünket hagyni színészeink, de nem tudnak: úgy hozzánk csatolta őket a nyomorúság!

Nap-nap után az a néhány szorgalmas színpártoló fölballag abba a szép és nagy terembe, ahol annyi ember elférhetne! s vár addig, míg a szétnyíló függöny mögött meg nem jelenik egy szomorú alak: a szegény igazgató, ki azután kijelenti, hogy a közönség tüntető tácolmaradása miatt nem lehet tartani előadást.

Megtörtént ez a szinte hihetetlen eset e héten is kétszer: hétfőn és szerdán...

Ez a boldogtalan színtársulat szedné-venné sátorfáját s itt hagyna bennünket, de *nincs mivel* kigyenliteni az eddigi függő adósságokat és *nincs min* utazni... Azért is, — megunta már testem-lelkem ezt a csunyó mesterséget — nem teszek senkinek szemrehányásokat többé, hanem csak appellálok Zala-Egerszeg város intelligens közönségének *könnyűlelkességéhez*, hogy jöjjenek el a nemzeti művelődés előre haladásában ez annyiszor hasznos tényezőinket 2-3 előadására, föltsék meg a termet, hogy melessen az a szegény director *becsülettel* s az Isten hírével!

Ez a kérelem a milyen szerény, ép olyan könnyen teljesíthető is s én erősen hiszem, szavam nem lesz a pusztában kiáltóhoz hasonló!

Egyebekben a heti műsorrol a következőkben számolunk be:

Szombaton végre-valahára operettet is láthattunk, Audran Edmond szép zenéjű „*Üdvöske*”-jét. E darab az ujonnan szerződötett primadonna érdekében jól vált lasztva, mert Szepesi Szidi kitünő libapásztorinak (Bettina) bizonyult be, ki — egyebekben is — kedves megnyerő alak. Hangja tiszta, csengő s minden erőtletés nélkül való, játékba kedves, telve fiatalos bájjal. Az a kevés publikum, mely jelen volt, jóakarattal tapsolt minden énekszáma után. Pippó bojtár szerepében Nógrády jeleskedett. Kellemes, tenor hangjában ezuttal is gyönyörködtünk. Többször megtapsolták. Havy (Pionbinó fejedelmé) sikerül makszával és rajtam a teher szavajárásával sok derült percel szerzett. Jók voltak és tapsot is arattak: Szics M. (Fianetta), Heltay N. (Rokkó) és Balogh A. (Frittellini).

Vasárnap ismét két előadás volt: délután zónában „*Hóféherke*”, este rendes helyarákkal „*A leszámolás*” járta. A sok apróság kitünően mulatott a jól öltözött het törpén, különösen Heltay Andor és Havy Idus merész, értelmes beszédén. Dícséret illeti Havy Rózsikát (Hóféherke), ki a jölelkű és szende királyleányt játszotta... »A leszámolás» Géczy legujabb, de épen nem valami sikerült alkotása. Tartalma röviden a következő: Két parasztagyda 18 éven át engesztethetlen gyűlölettel viselkedik egymás

írta. S az egyik, Ember Mihály felül is kerekedik s azt hisszük, hogy összetöri ellenfelét Igaz Györgyöt, midőn ez a habokban halált kereső Ember Mariskát, kit Igaz András szeret, megmenti, a minek láttára Ember uram feled mindent, gyermekük pedig lakodalmat csapnak. Ez újdonságot kevesen hallgatták végig. A szereplők közül először illeti dicséret és elismerés Szepessy Szidit, a ki a mélyen szerető, nemesen és önfeláldozóan gondolkodó gyámleányt (Eszlike) tökéletesen juttatta érvényre. A kis művész pompásan tud kacagni és oly keservesen sírni! Kapot is nyílt színen is tapsot. Méltó partnere volt Nográdyne (Mariska), kiről ma sem nyilatkozhatom elismerőben, mint eddig, Nagyon kedves alakja a közönségnek. Nogrády (Mári), Mátray (Igaz György) és Havy (Ember Mihály) szerepében megállították helyüket és sok tapsot kaptak. Ki kell emelnem még Erdélyi Margit (Rábús postamesterné) és Heltait (Józán Tamás), kiket a nyílt színen viharosan megtapsoltak és minden egyes megjelenésükkel józú kacagást fakasztottak a közönségben. Az összes énekeszámok sikerültek.

Hétfőn a néhány műkedvelőnek nem tarthaták meg az előadást.

Kedden a két első sort töltötte meg a közönség. Ezúttal »A dolovai nábob leánya« hallottuk jó előadásban. A címszerepben igen jól játszott Szücs M.: Balogh Árpád (Tarján főhadnagy) és Mátray (kapitány) nemcsak jól festettek az uniformisban, hanem korektül is játszottak. Heltay (Tiszthelyettes) ezúttal is megállotta helyét. Tapsot kaptak Havy és Nográdyne. Ez utóbbi a második felvonásban művészi játékával elragadta a hallgatókat.

Szerdán megismétlődött a hétfői katasztrópha.

Csütörtökön »Cigánybáró« oly jó előadásban élvezte végig közepes számú közönség, mely kielégítette a legszélsőbb elemek várakozását is. A címszerepben Nogrády (Barinkay) aratott általános tetszést, többször hívták a lámpák elé. Szepessy Szi dy (Szafly) kedves modorával, sikkes ruhával, lágy, behizelgő énekével különös gyönyörűséget szerzett a közönségnek. S csak méltányolni tudjuk azt a sok tapsot, kihívást és éljent, amelylyel a kiváló énekesnő a közönség elhalmozta. Szepessy Szi dy Erdélyi Margit (Cipra) emelték fel e darabot a közönséges sikerről az általános meglepődöttségig. Erdélyi Margit terjedelmes szép hangjával könnyen játszik, s a kapott tapsokra teljes mértékben rászolgált. Balogh Á. valami sikerülten volt maszkirozva; Zsupán sertés kereskedőt várakozáson felül jól adta. Csupai mind bel-, mind külalak tekintetében megállították helyüket, különösen jól talált az a vágás, melyet a városnak távolmaradó urairól mért. Négyeszer kellett énekelnie! Akik mindig rászolgálnak a dicséretre, azok ezúttal sem maradtak hátra: Heltay (Gábor diák) és Havy (Carnero gróf) szerepében.

Úgy a magán, mint a karénekek — sikerültek.

Siposs Géza.

Hivatalos rovat.

I.

Zala-Egerszeg rend. tan. város tanácsa részéről közhírre tétetik, hogy a város képviselő testülete 1899. évi április hó 15-én tartott rendes közgyűlésében 1855/kig. 99. sz. alatt hozott határozatával a város tkvi tulajdonát képező u. nevezett aggápdalai főutcai és udvari épületek az elfogadott terv szerint emeletre leendő felépítését és a m. kir. posta és távirda hivatal és két hivatalnok lakásul a posta kinstár részére 10 évre évi 1400 frt bérrel való bérbeadását és a bérlet szerződés megkötését, nemkülönben az építéssel járó kiadások fedezésére, az „első hazai takarékpénztár“ egyesülettel 20.000 frt névérteki építési kölcsön felvételét egyhangulag elfogadta.

Ezen határozat 1899. évi április hó 16-ától számított 15 azzal tizenöt napon át megtekinthető végett közszemlére kitetetik és szabályszerűen kihirdetettik és a vonatkozó összes iratokat az érdeklődők a városi főjegyzői irodában maponként a hivatalos órák alatt betekinthezik.

Zala-Egerszeg, 1899. április 15-én.

Botfy Lajos polgármester.

II.

Zala-Egerszeg r. t. város részéről közhírre tétetik, miszerint a folyó 1899. évre összeállított városi közmunka összeírásai lajstrom 15 napon át, vagyis f. évi április hó 16-ától 30-ig bezárólag a városi adóhivatalnál közszemlére kitéve van, ahol a hivatalos órák alatt betekinthező.

Zala-Egerszeg, 1899. április 16.

Németh Elek, h. polgármester

Helyi, megyei és vegyes hírek.

A megyei állandó választmány f. hó 22-én dr. Jankovich László gróf főispán elnöke alatt gyűlést tartott, amelyen előterjesztették a vámegei házi pénztárnak, a a házi pénztár kezelése alatt levő különböző vármegyei alapoknak, valamint a vámegei árpapénztár és tartalék-alapnak, nemkülönben a zala-egerszegi árpapénztárnak 1898-ik évi számadásait, amelyeket a vármegyei számvevőség megvizsgálta és helyesnek találta. Az állandó választmány az egyes számadásokat így megvizsgálva a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja és azoknak az illetékes miniszteriumhoz való felterjesztését hozza javaslatba.

A megyei központi választmány május hó 2-án gyűlést tart, amelynek egyetlen tárgyát az 1900-ik évre az országgyűlési képviselőt választók névjegyzékének összeírása végett kiküldendő bizottságoknak a megalakítása képezi.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter a zala-egerszegi kir. törvényszék területére vizsgálóbírói állandó helyettesül Skodaj Aurel törvényszéki bírót rendelte ki.

Orvosszövetségi közgyűlés. Az Országos Orvosszövetségnek Zalavármegyei Fiókszövetsége f. hó 29-én

d. e. 9 óraker Nagy-Kanizsán a „Polgári Egylet“ termében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: A választmány jelentése és az abban foglalt indítványok tárgyalása; a tisztikarnak 3 évre megválasztása; a Somogyvármegyei „Fiókszövetség“ felhívása; az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnak az „Országos Orvos-Szövetség“ elnökségéhez intézett és a vármegyei tisztí főorvosához megküldött beadványa; az évi tagsági díj meghatározása.

A Sümegh-vidéki gazdakör választmánya Szücs Zsigmond gazdakör elnöke alatt Sümeghen tartott gyűlésén a választmány megállapította a gazdakör közgyűlése által az évi munkaprogramba felvett állatkiállítás költségeit, elvileg kimondván, hogy a községtényesszállatokat kivéve, kizárólag a kisgazdák saját nevelési állatait fogja a kiállításon díjazni. A választmány folytatolag tudomásul vette, hogy a tapolcazi állami amerikai telephely 5.600 db. rupestri montikolát kaptak, amelynek elültetése a gazdakör telephelyen folyamatban van. A szénkénegraktárból 2376 métermázat vittek el; a többi megmaradt; mert ké-ön érkezett. Végül elnök tudatta, hogy a földmivélsügyi miniszter leirata szerint a szőlő-karók szállítását felelmeletk, azonban a régi olesőbb ár mellett szállíthatják a termelők, ha a miniszter részéről kiadott igazolványokat mutatnak fel.

Tenyész-szarvasmarha díjazás. A Keszthely-vidéki gazdakör a tervbe vett tenyész-szarvasmarha díjazást Keszthelyen megtartotta. A bíráló bizottság tagjai voltak Bogay Máté gazdakör elnök elnöke alatt Csirke Iván, Grunner Ernő, Nagy István, Riedl Ferenc, Czako Béla és Bucsy József. A bizottság a következő díjakat osztotta ki: Riedl Ferenc vonyarezi bérölt arany-diszoklevéllel tüntette ki; Sáry József felső-majori, Nagy János vonyarezi, Antal János sármelléki, Györfy Józsefné fenéki lakosnak egy-egy II-ik díjat 10—10 frt értékben, Takács Benedek páhoki, Nagy Sándor sármelléki, Belovári József sármelléki, Hetési József vonyarezi, Szita Sándor páhoki lakosnak egy-egy III-ik díjat 5—5 frt értékben. A jutalomdíjakat Bogay Máté gazdakör elnök osztotta ki, buzdítván beszédeben a tenyésztőket, hogy jövőre még szebb állatokat igyekezzenek bemutatni, amikor is a bíráló bizottság készsége fogja az I-ső díjakat is kiosztani.

Kitüntetett csendőrök. Bernschütz József, zalaegerszegi szárnnybeli (nagy-kanizsai) csendőrmester, egy raktaérbetörő tolvaj szövetkezett és ennek hosszabb idő óta üzött lopásainak igen ügyesen, nagy buzgalommal és kitartással folytatott nyomozással eszközölt kiderítéséért s a tettesek, orgazdák közrekerítéséért, teljes elismerés nyilvánítása mellett; Gelencsér Pál őrsvezetőt, Szanyi István c. őrsvezetőt, Varga István, Herczeg Lőrinc, Molnár Sándor, Biczay Sándor, Molnár József, Kezeli Vendel, Orbán András csendőröket, Háy József és Húsz József próbacsendőröket a zala-egerszegi szárnnyállományában — ugyanezen eset nyomozásánál való eredményes közreműködésükért a székes-fehérvári csendőrkerületi parancsnokság dicsérelő okirattal tüntette ki.

Vallásosság és szembetegség. Még pedig az egyiptomi szembetegség, az úgynevezett trachoma kötött szövetséget a délvidéki vallásossággal Muraközben. Már húsz év óta ismerős ott a trachomás betegség, de az újabb időben ijesztőleg kezdett terjedni, úgy, hogy Perlakon külön kórházat kellett felállítani száz trachomásnak a befogadására. Ez állandóan tele van, de azért a világért sem elég, mert a perlaki és szomszédos lendvai járásban még ezer trachomás beteg kívül van a kórházon. Most Alsó-Lendvára is szándékoznak kórházat állítani. A másik szomszéd- eszaktornyai járásban már kevesebb a szembeteg! A távolabb levő zala-egerszegi állami főgymnasiumban négy trachomás gyereket találtak. Ez a kedvezőtlen statisztika abból az alkalomból került napvilágra, hogy a napokban dr. Feuer Nántán állami közegészségügyi felügyelő dr. Háy István zalavármegyei főorvossal szemlést tartottak. Ugyanők rájöttek a veszedelem okára is Muraközben Muravidék közszégyben, hol a legnagyobb mértékben van elharapódzva ez a betegség. Ebben a faluban talán a leg buzgóbb vallásos nép lakik. S a buzgóság abban a különös eljárásban nyilvánkozik, hogy a templomajtóban kitett kis edénynek szentelt vizébe nemcsak az ujjokat mártják bele az emberek, hanem a kis mennyiségű vizbe százan meg százan annak rendje és módja szerint belemosdanak. Ezt az eljárást a szakértők a betegség melegágyának tartják. Zalavármegye alispánja, a baj orvoslására nem a rideg hivatalos formát választotta, hanem az említett járárok egyházi fejéhez, Posilovics György zágábi érsekhez s a maravidí plébánoshoz magán levelet írt, melyben kifejezte az ő saját meleg vallási és józan közegészségügyi nézeteit s hivatkozva az élet legdrágább kincsére, a szemre, arra kéri az egyházi férfiakat, hogy a mennyiben lehetséges a nép vallásos érzületének megsértése nélkül: munkálkodjanak közre, a humanizmus nevében, hogy az említett szembetegség ne nyerjen tápot a templomi mosakodás útján. Az alispán még azt a javaslatot is tette, hogy esetleg csorgó és a medencéből lecsapolható vizet használjanak. A tapintatos levélre Posilovics érsek rögtön udvariasan felelt a vármegye alispánjának, hogy azonnal körrendeletet küldött egyházmegyéjének papjaihoz, meghagyva nekik, hogy a tömeges vízhasználást tiltsák el s annak veszedelmes voltát a szövekről magyarázzák meg s az eredményről két hónap múlva jelentést tegyenek neki, hogy ha szükségét látná, ez ügyben majd teljes szigorral lépjen fel.

A zala-egerszegi karácsonyfa-egyesület folyó hó 16-án tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy az 1899. évi szeptember hóban Budapesten tartandó nemzetközi gyermekvédő kongresszuson képviselgetni fogja magát és a kongresszus tartamára rendezendő kiállításon részt vesz.

Elek Lipót alapítvány. Elek Lipót királyi kereskedelmi tanácsos, a magyar Vöröskereszt-egyesület Erzsébet-kórházában boldogult neje emlékére »Elek Lipótné született Weisz Szidónia Nagy-Kanizsán« elnevezéssel kétezzer koronás ágyalapítványt tett.

Adótitzi kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Novotny Mihály dunaföldvári adóhivatali tisztet az alsó-lendvai kir. adóhivatalhoz adóhivatali ellenőrre nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezés. A m. kir. belügyminiszter vármegyei területén a zala-csányi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Sztróky György jegyzőt, a eszaktornyai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Plichta Béla jegyzőt, a gógánfai anyakönyvi kerületbe Zábó Gyula községi jegyzőt, a eszaktornyai községi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Kuczor Imre községi irnokot, a zala-szánthói anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Milkovics Andor segédjegyzőt, a stridói anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Földes Imre helyettes körjegyzőt, a dobrónaki anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé dr. Kolin Ignác körorvost, a beliczai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Török Pál községi tanítót nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Nagy Antal zala-egerszegi járásbírói irnokot a győri ítélőtáblához helyezte át.

Elöléptetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Biróné Nimbseger Mária keszthelyi állami polgári leányiskolai tanítónőt a XI. fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

Kinevezés. Az igazságügy miniszter Budán Ferenc pécsi törvényszéki dinokot a letenyei, Vajda Manó Emil m. kir. eszaktornyai csendőrmestert a zala-egerszegi járásbírói irnokká nevezte ki.

Alispánunk intézkedése városunk egészségügyében. A muraközi trachomával összefüggőleg egy másik hírnünkben megemlítettük, hogy Csertán Károly alispán milyen nemes és szép intézkedést tett a zágábi érsek megkeresésével. Azonban a megye első tisztviselője szívén viseli a többi vidék és város egészségügyét is. Botfy Lajos zala-egerszegi polgármesterhez kérdést és érélyes rendeletet bocsátott ki. Tudomásom van — így szól, hogy a főgymnasiumban a napokban szemvizsgálatot tartottak s több trachomást találtak, — hogyan történhetett az, hogy az iskolákat nem a törvények és rendeletek értelmében az iskolai év elején szeptemberben, hanem áprilisban, a nyolcadik hónapban vizsgáltatták az illető hatóságok? Rendeli, hogy nemcsak az összes iskolák ifjúságánál, de városzerte tartassanak meg a szemvizsgálatok. Végül tudomása van, s a mint ez az eset nem kedvező bizonyítékát is adja, »a város területén a közegészségügyi intézkedések nem az előirt módon és kellő szigorral foganatosítottak«, — utasítja, hogy a fennálló szabályok megszüntetése iránt hatályosan intézkedjék — s mindezekről f. hó április 25-ig tegyen jelentést a vármegyei hivatalnak. — Nagy helyesléssel kell hogy találkozzék az alispánnak ez a lelkiismeretes és érélyes intézkedése. Mire kell nagyobb gondot fordítani, mint a legdrágább kincsre, az egészségre? Nekünk is van okunk a rendelet helyeslésére. A Zalamegye már két éve lezlelött rámutatott azokra a mocsárgázos árokra, patakokra, melyek itt-ott a város közepében is bűzhődnék s a kolerának melegágyai.

Az új telep megnyitása, vagyis a déli városrész kiépítése közeledik a megvalósuláshoz. A tervezet Lányi Kálmán főmérnök szakszerű helybenhagyásával már átadta a városi építő és szépítő bizottságnak s néhány nap múlva már a helyszínen látjuk forgolódnai a bizottságokat és vállalkozókat. Kovács Károly ügyvéd, ki a város emelkedése és javulása érdekében viszi itt a főszerepet, érintkezésbe lépett Wolf A. budapesti vállalkozóval s alkut folytat vele, hogy közönségünk minél jutányosabban jusson a telekhez és a ház felépítéséhez. Wolf vállalkozó ez ügyben a legutolsó levele szerint az építkezéseket hajlandó elvállni úgy, hogy a költség összegének legalább egyötödét teljes felépítése után készpénzben lefizessék neki, a másik egyötöde 35 év alatt fizetendő le s utána 5 $\frac{1}{2}$ % kamatot kell fizetni, míg háromötöde törlesztésnek kölcsönrel fedezhető 35 év alatt 5 $\frac{1}{2}$ % amortizációval.

A zala-egerszegi anyakönyvvezetői hivatalban a hivatalos órák naponként d. e. 9—11 óráig, továbbá hétköznapon d. u. 3—5 óráig. Házasságkötések és kihirdetések kérelmezésének ideje szerdán és vasárnap d. e. 9—11 óráig.

Jegyzőválasztás. Zala-Csányban a nyugdíjazás folytán üresedésbe jött körjegyzői állásra Sztróky György langvizi segédjegyzőt választották meg.

Felolvasás. A vasvári ifjúsági kör f. hó 29-én saját kövytára javára felolvasással egybekötött táncmulatságot rendez a felolvasást Balassa Benő, a zala-egerszegi felső kereskedelmi iskola tanára, tartja az ifjúsági kör felkérésére.

Írásbeli érettségi vizsgálatok. A zala-egerszegi felső kereskedelmi iskolánál az 1898/9-ik tanév végi érettségi vizsgálatok írásbeli része május hó 15, 16, 17, 18, 19, 20 és 23-ik napjain lesz. Ez ideig érettségi vizsgálatra jelentkezett a tanítványok felső osztályának mind a 34 növendéke, továbbá 5. magántanuló s a múlt évben egy évre visszavettek közül 2 s így összesen 41 hallgató.

A pénzügyi palota újabb bérbevétele végett a pénzügyminiszteriumból a héten Tóth István pénzügyminiszteri titkár volt városunkban s Botfy polgármesterrel hosszasan tárgyalt, kijelentve, hogy a képviselőtestület 3.800 ftos évi bérkövetelésével szemben a legvégső ár, amit beigérhet, 3.200 ft, amely évi bér mellett hajlandó újabb tíz évre felvenni a pénzügyminiszter a pénzügyigazgatóság számára a pénzügyi palotát. A polgármester a 3.200 ftos év bért azzal fogadta el, hogy végeldöntés végett a képviselőtestület elé terjeszti.

Szemvizsgálat. A városi kapitányi hivatal elrendelte a város területén levő kereskedő- és iparos segédeknek, kereskedő- és iparos tanoncoknak, férfi- és nőcselédeknek a szemvizsgálatot: a nőcselédéket április 27-én d. u. 2 óraker, a férfi cselédéket május 30-án d. u. 4 óraker, mind kettő a rendőrségnél, míg a kereskedő- és iparos segédek, valamint a kereskedő- és iparos tanoncoknak május 30-án d. u. 1 óraker lesz az iparos ifjak helyiségében.

A zala-egerszegi nőegylet pénztári kimutatása 1898. évről: bevételek: pénztári maradvány 1897-ről 161 frt 37 kr., tagsági díjakból befolyt 453 frt 74 kr., beiratási díjakból 5 frt, takarékpénztárilag elhelyezett tőkék

kamatja 32 frt 30 kr., értékpapírok kamatja 41 flt 20 kr., adakozásokból 119 frt 13 kr., összesen 812 frt 74 kr.; kiadások: rendes havi segélyezésekre 370 frt 20 kr., rendkívüli segélyezésekre 248 frt 80 kr., betegek segélyezésére 15 frt, beteggyasok segélyezésére 5 frt, gyermekek tandíjaira 96 frt; összesen 735 frt, pénztámaradvány az év végén 77 frt 74 kr. A vagyon kimutatás szerint vagyon: pénzkészlet 77 frt 74 kr., takarékpénztárban 1079 frt 15 kr., értékpapírokban 655 frt összesen 1811 frt 89 kr.

Szépítő egyesület Alsó-Lendván. Mint tudósítónk jelenti, Alsó-Lendván egy rég vajudó, dícséretre méltó tervet készülnék megvalósítani. A város néhány agilis férfi szépítő egyesület alakításán fáradozik; célja volna többek közt ennek az életre való egyesületnek: a vízvezeték- és járdák kiépítése, a világítás rendezése, a várost övező klimatikus szőlő hegyekben nyaraló telep teremtése, stb.

Méhészeti vándortanítás. Abaffy József m. kir. II-ik kerületi méhészeti szaktanár f. hó 20-án délelőtt a városi háza közgyűlési termében gyakorlati méhészeti előadást tartott. Előadásában kellő alaposan ismertette a méhek természetrajzát, majd a különböző kaptárakat; a méhészeti szaktankönyvek részéről az eddigi kaptárak közül legjobbnak talált kaptár kicsinyített mintáját bemutatta, ismertette a vele való bánást; bemutatott egy kicsinyített mézpergetőt; végül előadta az okszerű méhészkedés körül követendő eljárást, hogy ezt a gazdasági ágat saját előnyünkre lehetőleg kihasználhassuk. A szaktanár előadása igen vonzó volt, azt életből merített példákkal megvilágosítva; az emlékeztető eljárást, hogy ezt a gazdasági ágat saját előnyünkre lehetőleg kihasználhassuk. A szaktanár előadása igen vonzó volt, azt életből merített példákkal megvilágosítva; az emlékeztető eljárást, hogy ezt a gazdasági ágat saját előnyünkre lehetőleg kihasználhassuk. A szaktanár előadása igen vonzó volt, azt életből merített példákkal megvilágosítva; az emlékeztető eljárást, hogy ezt a gazdasági ágat saját előnyünkre lehetőleg kihasználhassuk.

Halálozás. Id. Baján Ferenc, a zalaegerszegi szövetkezeti önszervező egyesületnek negyedszázadon keresztül igazgatósági tagja és napibiztos, f. hó 14-én 73 éves korában végelegesen meghalt; benne Baján Ferenc állami elemi iskolai tanító édes atyját gyászolja. A boldogultat f. hó 16-án délután nagy részvét mellett temették el. Béke poraira!

Meghívó. A zalaegerszegi tanítói járáskör tavaszi közgyűlését 1899. május 3-án délelőtt 9 órakor tartja Győrűsön, melyre a t. rendes és pártolótag urakat van szerencsém tisztelettel meghívni. Tárnyos: 1. Szabó Gusztáv úr helybeli tanító gyakorlati tanítása. 2. Csütörtök Lajos úr értekezése: A tanító mint gazda, 3. Novák Mihály úr értekezése: Tanítók háza. 4. Folyó ügyek és indítványok. Zala-Egerszeg, 1899. április 14. Tikk László, elnök.

Jóváhagyott alapszabályok. A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter a *tolpalczi állami polgári fiúiskola segély egyesületének*, továbbá a *keszthelyi állami polgári leányiskolai segélyegyesületnek* alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

A félárú vasuti menetjegyek váltására jogosító igazolványok iránti kérvények bélyegmentessége tárgyában a vallás- és közoktatásiügyi miniszternek f. évi április 6-án 1.558. elnöki szám alatt kibocsátott rendelete: „A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi 19.119. sz. a m. kir. államvasutak igazgatóságához intézett rendeletével, tekintettel a m. kir. közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának múlt évi december 22-én tartott osztályülésében hozott 8. számú döntvényére, a m. kir. pénzügyminiszter ur hozzájárulásával hatályon kívül helyezte azon utasítást, hogy amennyiben akár egyes utazásokra szóló igazolványok vagy szállítási utalványok, akár pedig arcképes évi igazolványok kiállítása vagy ez utóbbiaknak a következő évekre való érvényesítése iránt az igény jogosult állami és törvényhatósági alkalmazottak által bélyegtelen kérvények nyújthatnának be az igazgatóságnál vagy az üzletvezetőségnek, azok a bélyeg törvény 104. §-ának második bekezdése értelmében ne tárgyalassanak, illetve a netán jelenlevő ügyfeleknek a bélyeg pótlása végett egyszerűen visszaadassanak. Az igény jogosultaknak ily tárgyú bélyegtelen kérvényeket ezen túl szabályszerűen tárgyalandók és elintézendők azoknak letelezése is mellőzendő; azonban e kedvezményre a fennálló szabályok értelmében igényvel nem bírók ilyenmő kérvényeik továbbra is bélyegkötelesnek tekintendők.

Ipartestületek s tanonciskolák. A kereskedelemügyi miniszternek a törvényhozáshoz terjesztett 1897. évi jelentése szerint: *Ipartestület* vármegyénkben van 11. és pedig a Balaton-Füred és vidéki, csáktornyai, keszthelyi, Kis-Komárom és vidéki, katori, nagy-kánizsai, Nova és vidéki, szent-gróthi, topolczi, zala-egerszegi, alsó-lendva-hosszúfalu ipartestület; e 11 ipartestülethez tartozott 1896-ban 2.373 mester, 1496 segéd, 1073 tanonc = 4.942, míg 1897-ben 2.517 mester, 1.340 segéd, 1.121 tanonc = 4.978. Az ipartestületeknek bevétele volt 1896-ban 9.654 frt 54 kr., 1897-ben 9.265 frt, míg kiadásuk volt 1896-ban 7.773 frt 33 kr., 1897-ben 6.113 frt 33 kr. Az iparos- és kereskedő tanonciskolákat illetőleg vármegyénkben van 7 iparos- és 3 kereskedő tanonciskola; iparos iskola van Topolcán, Stümgében, Keszthelyen, Csáktornyan, Nagy-Kanizsán, Zala-Egerszegen, Perlakon, míg kereskedő tanonciskola Keszthelyen, Nagy-Kanizsán és Zala-Egerszegen. Az összes iparos tanonciskolában tanított 41 tanító, bejárta 305 az előkészítő, 430 az I., 311 a II-ik. 169 a harmadik osztályba = 1.215. A kereskedő tanonciskolában tanított 11 tanító, bejárta 82 az I-ső, 49 a II-ik, 17 a III-ik osztályba = 148.

Kis mértékben való kimérési engedély. A pénzügyminiszternek 99.443/1898. sz. a kelt rendelete szerint 5.000 lakónál kevesebbet számláló községekben pálinkapoharazásra és utcán át való kimérésre csak kivételesen és kizárólag csak a pénzügyminiszter adhat engedélyt.

Kiskereskedő nem tartozik könyveket vezetni. A kereskedelemügyi törvény 5. §-a kimondja ugyan ezt a határozatot, közelebb azonban kérdés merült fel az iránt, vajon az a kereskedő, akinek hitelle a kisipar körét nem lépi át, akkor sem köteles rendes könyveket vezetni, ha legcélját bejegyeztette? Egy ily kereskedő állott ugyanis vétkecs bukás vétségével vádolva a törvényszék előtt. A vádat arra alapították, hogy az illető, noha cége be van jegyezve, nem vezetett rendes könyveket. A törvényszék azonban,

valamint a kir. ítélőtábla is felmentő ítéletet hozott; mert a vádlott üzlete a kisipar körét nem haladta meg s így reá a könyvek vezetésére vonatkozó törvényes rendelkezések sem alkalmazhatók, bár cégét bejegyeztette is, amit tenni szintén nem lett volna köteles.

A házalás szabályozása. Minthogy az egyes vármegyéknek és városoknak a házalás szabályozása tárgyában hozott szabályrendeletei az országban a házalás rendtartását egészen összehangolították, a kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy a házaló-kereskedelemügyi miniszter országára néve törvényhozási uton egységesen szabályozza, mely célból az ügyre vonatkozó helyi rendeleteknek, panna-szoknak és egyéb adatoknak a gyűjtését már megkezdte.

Országos vásár idejének megváltoztatása. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy *Perlak* községben a folyó évi május hó 23-ára eső országos vásárt ebben az évben kivételesen folyó évi május hó 18-án tartassák meg.

A szentpéterumi templomrablásról annak idejében megemlékeztünk volt; mos följegyezzük, hogy a betörőt megcsípték, aki Jakopi János, 22 éves odaváló legény volt. A templom ajtaját alkulcsokkal nyitotta volt fel, melyet most elkoboztak, de az elrabolt 2 frt 50 krajcárt csak „üléssel“ fogja lefizetni, miután a keszthelyi járásbírósa ítélt.

Hivatalos ázsio. A pénzügyminiszter az aranyban fizetendő vámenknál, ha a fizetés ezüsten történik, az aranyárkeletpótlékot (ázsio) május hóra 20 százalékban állpította meg.

Elűtötte a vasut. Koronics András baksai deszkagyári felügyelő Szölö-Szt.-Györgyre utazott, hogy fölvegyen valami bírtokbért, ahová ő illékes, ahol némi örökség is nézett rá. Visszajövet lekésett a vasutról s gyalog bandukolt a vaspántok mentében. A rédiesi állomás felé azonban utolérte egy másik gőzös, de nem vette fel, hanem félrelökte szegényt úgy az utból, hogy egy távoli pocsolyában csak roncscsolt testére akadtak csapadék. 27 frt 18 krajcárt találtak nála s mellette egy másfél literes pálinkás üveggel szétört darabjait. Hét hónapos fiatal felesége siraftja legjobban a gondatlan utast.

A Rafealek. Művészeknek művészek, de nem festők, — nem teremtő művészek, inkább átváltóztató és eltüntető művészek azok a barna Rafealek, akikről most szól a krónika. — Többször volt már szó a kőborló cigányok gazdálkodásáról. Közlebről a füleki határon tettek egy kis kirohanást, aztán a gelsei határon elcsípték a rendőrök s Zala-Egerszegrre hozták. A vezérek Kolompár György másképen Bukácsi, a többiek pedig: Rafael Teréz (Korna), Rafael József (Pepi), Rafael Antal, Rafael Péter, Rafael Herman.

Tisztaság-egészség. A rendőrkapitány hivatalosan is felszólítja a lakosságot, de mi is sürgetjük, hogy e felhívásnak tegyen eleget a közönség. Ez a tundelet azt mondja, hogy 15 nap alatt minden gazda, tulajdonos hordassa ki udvarából a szemetet, trágyát, és mindennemű emészett dolgot, tekintettel arra, hogy jön a nyár, itt vannak a melegebb napok s az oszlásnak induló anyagok millió bacillusokkal megindítanak a fertőző és ragályos betegségeket, cholera stb. Másrészt is most legalkalmasabb kihordatni az elfélt a szántóföldekre.

Asszonytolvajok. Horváth Zsófia Tóthszendahelyről elment szentgyörgyvölgybe vásárolni, pénzt nem vitt magával, mégis vett egy kabátot Marics Ferenc szabótól. Attették a lendvai bírósághoz. — Kraszetz Lidi szentgyörgyvölgyben lakott Rákos Ferencnél, hol a konyhaügyeket rendezte. Egyszer csak megszokott s Szombatán találták meg a csendőroket 28 frt. értékű lopott portékával együtt. Helyére vitték.

Az erdőben. Kurucz Gábor márkföldi erdő őr a Galla nevű erdőben vállára vetett puskával sétált. Egy suhanc csak neki rohan, földre teperi, elveszi 25 frtos fegyverét s avval haza szalad Csasztrege. Itt megcsípték és letartóztatták. Ez a suhanc Horváth János orv-vadász.

Ustálysorsjegyek vételére ajánljuk az általános ismert és jöhrnévnek örvendő Lukács Vilmos (Budapest, V., Fűrdő-utca 10.) bankházát, hol az ustálysorsjegyekre vonatkozó mindennemű kérdésben szivesen kap mindenki felvilágosítást, valamint kívánatra játékteervezetek azonnal ingyen és bérmentve megküldetnek.

Fatolvajt jelentettek be a csendőroket a napokban a zala-egerszegi kir. törvényszékhez. Gál János kaloczfai lakos Mohaupt Jakab pörzombati fakeskedőtől 138 frt értékű faragott fát lopott el.

A sátoros cigányokról sok szó esik mostanában. Nem lehet őket rábírní a megtelepedésre s a rendes civilizáció sáncába bevenni. A jogot szeretik, de kötelsséget nem akarnak vállalni. Nem hogy közmunkában részt vennének, de bérért sem dolgoznak. Csudaszamba megy, hogy közülük most két szál férfi dolgozik a Comin-háza építésénél. Minek is dolgoznak? jobb dolguk van ott a város végén függetlenül élni. Nincsennek is rászorulva. Van lovuk, szekerekük s *gazdálkodnak*. Am egy megyei szabályrendelet azt mondja, hogy az ilyeneknek nem szabad lovat tartani. A héten ezt a szabályrendeletet hajtotta végre a rendőrkapitányság. Elárvereztette a lovukat. Volt ugyan *csőrő-váré* köztük, de a törvény törvény néha még a sátorosokra néve is. Az árverésen gyűlt csekély pénzt visszakapták ugyan, de ló nincs egy darabig.

A szesz. Vigyázó Lajos 26 éves kapocsai lakos itt állapothban a patakba esett és megfulladt.

A toroknyik már Vitenyéd községbe is befurakodott s egy 2 éves gyermeket fojtogat. A *kanyaró* a körvros jelentése szerint szörnyosan lépett fel a következő községekben: Zala-Szt.-Istvánodon 3, Szepetkén 6, Pókafán 2, Kemenden 12, Ollárban 15, összesen 48 esetben.

Tűzvész. Csömödér községben Illés János gazdának leégett a pajtája, mely 300 frtot ért, s csak 250 frtig volt biztosítva. A tűz onnan eredt, hogy egy szomszéd gyerek ott játszadozva gyufát gyújtogatott.

Sorozás ádozata. Némely oláh legény pityerek, ha beveszik katonának. Az igazi magyar legény akkor esnék kétségbe, ha még katonának sem volna jó. Kevés

magyar virtus vala Fülöp Antal tördemici legényben. Neki borsódzott a háta a katonaságtól s még a sorozás előtt — felakasztotta magát.

Állategészséügyi kimutatás vármegyénk területén a hivatalos feljegyzés szerint f. hó 16-án: *Lépfene*: Nova 1 udv. *Rühkór*: Kristóffalva 1 udv. *Sortésvész*: Bak 18 udv., Szécsi-Sziget 1 udv., Szent-László 1 udv., Zala-Szent-Iván 1 udv., összesen 4 község.

Téli vasuti menetrend. Zala-Egerszegről indul: a) Bobára 9 ó 29 p. reggel, 4 ó 49 p. délután; b) Csáktornyára 4 ó 54 p. reggel, 5 ó 54 p. délután. Zala-Egerszegrre érkeznek: a) Bobáról 8 ó 39 p. reggel, 5 ó 44 p. délután. *Helyi közlekedés Zala-Egerszeg és Szent-Iván között:* Zala-Egerszegről indul: *Szent-Ivánra* 6 ó 42 p. reggel, 11 ó 42 p. délelőtt, 2 ó 39 p. délután, 5 ó 08. délután, Zala-Egerszegrre érkezik *Szent-Ivánról*: 8 ó 05 p. reggel 1 ó 57 p. délután, 4 ó 01 p. délután, 6 ó 53 p. este. *Szent-Ivánról* indul: a) *Nagy-Kanizsa felé* 5 ó 54 p. reggel (vegyes vonat), 12 ó 25 p. délután, 6 ó 10 p. este (gyorsvonat), 9 ó 38 p. este, 2 ó 19 p. éjjel; b) *Szombathely felé* 7 ó 22 p. reggel, 1 ó 16 p. délután (gyorsvonat), 3 ó 15 p. délután, 2 ó 15 p. éjjel. *Nagy-Kanizsáról* a vegyes vonat *Szent-Ivánra* érkezik 7 ó 22 p. este.

Az ország dolga.

A honvédelmi tárca után erre a hétre a *pénzügyminisztérium* költségvetése következett. Hozzászólt Komjáthy Béla, Major Ferenc és Polónyi Géza. Utóbbi élesen szól *Lukács* László pénzügyminiszternek multkori egri megválasztásáról, melyet szerinte nem kellett volna elfogadnia: szól az ischli klauzularól s hibáztatja az ex-lexre eső adó késedelmi kamatait. A miniszter mindhárom kifogásra megnyugtatólag felel s beszédében érdekes új kijelentést tesz, hogy a kormány a hirdetések bélyegéit vagy reformálni fogja, vagy eltörli. A tételt megszavazta a képviselőház. Lukács László pénzügyminiszter benyújtja az „appropriáció-ról“ szóló törvényjavaslatot az 1899. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat. — A pénzügyminiszter megígérte, hogy a rendszertelen pótdadók, tözsdadók s más értékügyletek megadóztatásáról pár hét alatt új javaslatot fog előterjeszteni. — Elfogadott és tudomásul vett a Ház több helyiérdékű vasut engedélyezést. — Az appropriáció jelentősebb szónokai Zichy János, Kossuth Ferenc, Rátkay László és Ugron Gábor, ki mérséklettel ugyan, de a Szell politikájába is hatalmas szóval köt bele, s a mai politikát elapróztottnak tartja, egy nagy koncepciót óhajtaná, pl. a gazdasági különváltást. Nagy szabású beszédet tartott Szell Kálmán miniszterelnök is. A többség a javaslatot elfogadta. — A kuriai bíróságról szóló törvényjavaslatot, a parlamenti béke egyik legértékesebb gyümölcsét, most érlelik a kiküldött igazságügyi bizottságban. Ennek a célja, hogy a választásokba a lehető legnagyobb tisztaságot hozzák be, s ezt a tisztaságot a kuriai bírósághoz biztosítsa. — A külügyi politikában kísért az a kínai foglalatás, mely a tisztán magyar érdekek mindenki beláthatása szerint inkább árt, mint használ.

I R O D A L O M.

Új zeneművek. *Rózsavölgyi és Társa* udvari zeneműkereskedők kiadásában újabban megjelent: *Hőivárog*, könnyebb fajtájú tánc-zene Köpf Bertától, ára 2 korona; — *Valze de Concert*, szerzője Árpád László, a két kézre szóló zongora darab a zongorázott alapos tudást és perfekt technikai készséget igényel, igen alkalmas koncert előadásra, a keringő ára 3 korona. Ugyanitt jelent meg Gaál Ferenc *Rhapsodiája* hegedű- és zongorára, nagy nyereség a hazai hegedűirodalomra nézve; a hegedű szólama benne kitünően van kezelve, a zongora kíséretben pedig meglátszik, hogy szerzője ennek a hangszernek is mestere; ára 3 korona. Az új darabokat ajánljuk a zenekedvelő közönség figyelmébe.

A Kert. a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap f. évi 8-ik számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, díszkertészet, tárca, lugas, rovartan, gép- és eszköztan, hírek, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, vásárcsarnok, színes műléleklet, fametszetek. A havonként kétszer megjelenő szaklap évi előfizetési ára 4 frt.

A Patyolat, ez az egyetlen magyar újság, mely kizárólagosan a fehérmű-divattal foglalkozik olyan részletességgel és alaposítással, hogy az olvasója nincs ráutalva a készen vett és drága fehérműre, hanem minden darabját otthon maga megismerálhatja a minden számhoz mellékelt, magyarázatokkal ellátott kétoldalas szabásmin-taiv segítségével. A Patyolat hónaponként megjelenő újság előfizetési ára negyedévre 55 kr.

A Pillangó-társadalmi és művészeti élelap előfizetési ára egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Előfizetni lehet a „Pillangó“ kiadóhivatalánál Budapest VI. Teréz-körút 35. sz. a legelőszerveben postautalvánnyal.

A „Látóképes levelező-lapok“ — a képes levelező-lap gyűjtők lapja — első száma április 15-én jelent meg igen érdekes, hasznos és szórakoztató tartalommal, valamint gazdag csere- és közvetítő-rovatallal. — Előfizetési áaa az 1899. évre 75 kr. A 24 oldalas lapocskát — mint mutatónyvszámot — kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg a „Látóképes levelező-lapok“ kiadóhivatala Tata, Komárommegye.

A Zenélő Magyarország. VIII. füzeté tartalmazza: I. »Rózsabokor két nefelets« szép új magyar dalt. II. Kiszegényi Szabó Istvántól. »Beszéljen a mamával« című talp alá való dallam gazdag polka francaisset. III. Lányi Ernő »Scene de danse« című magyar jellegű határos 4 kezes darabját. IV. Grieg Edwardnak a most annyira kedvelt svéd compositornak »A magányos vándor« című szép jellemképét. A negyedévben 6 füzetben 60 oldallal megjelenő Zenemű folyóiratnak előfizetési ára negyedévre 1 forint.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltek, — fekete, fehér és színes. — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privat-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig posta-forrával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (es. és k. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelevés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Hirdetmény.

Zala-Egerszeg város tanácsa részéről közzirre tétetik, hogy Zala-Egerszeg—Ola város területén felállított utcai lámpák felgyújtása f. évi április hó 27-én d. e. 10 órakor a városház tárgyalási helyiségében tartandó nyilvános árújtésen, 1899. évi május 1-től 1902. április 30-ig terjedő 3 évre ki fog adatni.

Ezen vállalatra benyújthatók írásbeli zárt ajánlatok a v. tanácsnál, a mely zárt ajánlatok azonban csak a szóbeli árújtés befejeztével lesznek felbontva.

Vállalkozók tartoznak a zárt ajánlatok beadásakor vagy a szóbeli árújtés megkezdése előtt 300 azaz háromszáz forintot készpénzben, vagy óvadék képes értékpapírban a városi pénztárba letenni.

A bővebb feltételek a polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt bárki által betekintheők

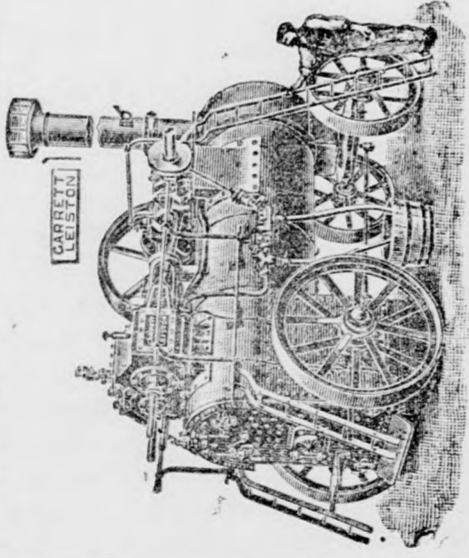
Zala-Egerszeg, 1899. április 15-én.

Botty Lajos
polgármester.

Ifj. KOTIZÓ PAI

Budapest, V., Lipót-körút 18. szám.

(Vigszínház mellett, any v. goti pályaudvar s Margit-híd közelében.)

A közönségnek pártfogását kérve, ajánlja Garrett R. és fiait-féle legújabb szerkezetű **compound gőzmozgonyokat** féltábil- és stabilalakban, a melyek 40 százelek tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcséplőket négyezer fordítható acél-dobosokkal, toldást nem igénylő szalmarázókkal és nagy szita felülettel, minden nagyságban. Minden fajta lovas **esepőkészleteket, arató- és veió-gépeket, szecskavágókat, répvágókat** és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynökök kerestetnek.

Igen praktikus utazáskor. Nélkülözhetlen rövid használat után.

Orvosrendőrileg megvizsgálva.

(Bécs, 1887. júl. 3.)

Sage's Kalodont

Elismert legjobb

FOGTISZTÍTÓ-SZER.

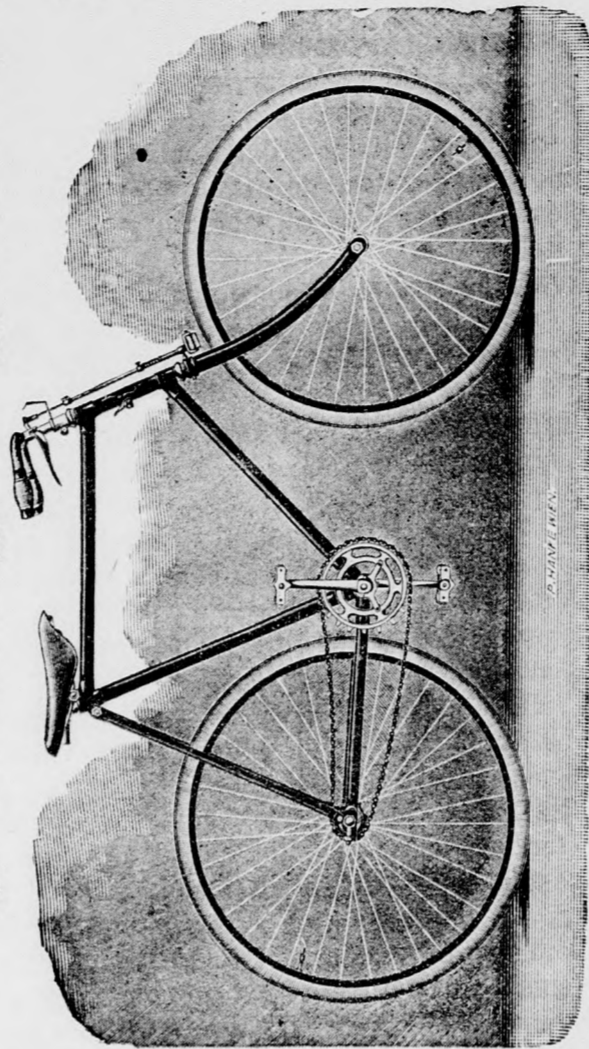
A száznak kiöblítése egyedül fog- vagy szájvizzel nem elegendő a fogak tökéletes tisztántartásához. E célból egy **fogtisztító szernek** használata általában szükséges.

Mindenütt kapható.

Elismert legjobb gyártmányú kerékpárok

kaphatók legnagyobb választékban, két évi jótállás mellett legújabb nyosabb árban és kedvező feltételek mellett

Heinrich W. és L.-nél
Zala-Egerszeg.

Keil-lak

(Glasur)

a legkittűnőbb mázólo-szer a padló számára.
1 nagy palack ára 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és leegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. beanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur”-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zala-Egerszeg.

13176. szám
ni. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Zalavármegye árvaszékénél évi 800 fizetés és 200 frt lakbérrel javadalmazott

aljegyzői állásra,

mely a a f. évi május hó 8-án tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlés által választás útján lesz betöltendő, — pályázat hirdetnek.

Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy az 1883. évi I-ső törv.-cikk, 3-ik § b) pontja által előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt szabályszerű pályázati kérvényüket dr. Jankovich László gróf főispán úr ő méltóságához, mint a kijelölő választmány elnökehez címezve, 1899. május hó 7-ig bezárólag annál inkább adják be, mert később érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Zala-Egerszeg, 1899. április hó 22-én.

Csertán Károly sk.,
Zalavármegye alispánja.

Vendéglő átadás.

Vasvárott (Vasmegeye) a Piac-téren levő jó forgalmu egyemeletes

= nagy vendéglő, =

melyben van *kávéház, étterem, bormérői vendégszoba, az emeleten kaszinó, szálló-szobák, kert-helyiség, földt tekepályával, bor- és házipincék, istállók és kocsiszínek, a vendéglős részére kényelmes lakás, szóval az egész vendéglő a legnagyobb kényelemmel van berendezve, teljes felszereléssel, borokkal együtt — több évre hasznóbérbe, esetleg örökáron is eladó. — Megjegyzendő, hogy van ezenkívül*

husz hold kitünő szántóföld

egy jól kezelt kis szőlőhegy és káposztás-kert, mindezekkel együtt vagy ezek nélkül is bérbe datik, vagy örök áron megvehető.

Bővebb felvilágosítást ad

özv. Zsilinszky Ödönné.
Vasvárott.

HIRDETME NY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabadalmazott Osztályorsjáték (IV. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a föelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magyar Kir. Szabadalmazott Osztályorsjáték Sorsolási terve.

Negyedik Sorsjáték.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona. Huzás: 1899. május és 18 19.		Második osztály Betét 20 korona. Huzás: 1899. június 14. és 15.		Harmadik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1899. július 11., 12. és 13.		Hatodik osztály Betét 24 korona. Huzás: 1899. szeptember hó 13-tól október hó 11-ig.				
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben korona 1.000,000 (Egy Millió)				
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000					
1 »	20000	1 »	25000	1 »	30000					
1 »	10000	1 »	10000	1 »	20000					
1 »	5000	1 »	5000	1 »	15000					
3 » 2000	6000	3 » 3000	9000	3 » 10000	30000					
5 » 1000	5000	5 » 2000	10000	5 » 5000	25000					
8 » 500	4000	8 » 1000	8000	8 » 2000	16000					
30 » 300	9000	20 » 500	10000	10 » 1000	10000					
50 » 100	5000	60 » 300	18000	70 » 500	35000					
2900 » 40	116000	3900 » 80	312000	490 » 130	637000	Ez 1480 nyeremény közül utoljára kihúzott kapja a jutalmát.				
3000 ny. Kor.	240000	4000 ny. Kor.	477000	5000 ny. Kor.	898000					
Nyeremény		Nyeremény		Nyeremény				1	600000	600000
Betét 40 korona. Huzás: 1899. augusztus 2. és 3.		Betét 32 korona. Huzás: 1899. augusztus 23. és 24.		Betét 32 korona. Huzás: 1899. augusztus 23. és 24.				1 jut. kor.	400000	400000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			1 nyer.	200000	200000
1 á	90000	1 á	100000	1 á	100000			1 »	100000	100000
1 »	30000	1 »	30000	1 »	30000			1 »	60000	60000
1 »	20000	1 »	20000	1 »	20000			1 »	40000	40000
1 »	15000	1 »	15000	1 »	15000			2 »	30000	60000
3 » 10000	30000	3 » 10000	30000	3 » 10000	30000			3 »	20000	60000
5 » 5000	25000	5 » 5000	25000	5 » 5000	25000	20 »	10000	200000		
8 » 2000	16000	8 » 2000	16000	8 » 2000	16000	50 »	5000	250000		
10 » 1000	10000	10 » 1000	10000	10 » 1000	10000	400 »	2000	800000		
70 » 500	35000	70 » 500	35000	70 » 500	35000	720 »	1000	720000		
3900 » 170	663000	3900 » 200	780000	3900 » 200	780000	1000 »	500	500000		
4000 ny.	Kor. 9340000	4000 ny.	Kor. 1061000	4000 ny.	Kor. 1061000	27800 »	200	5560000		
						30,000 nyer. és jut.		Kor. 9.550,000		

Az I. osztály huzása 1899. évi május 18. és 19-én lesz. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szabadalmazott Osztályorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók. Budapest, 1899. évi április hó 16-án.

Magyar Kir. Szabadalmazott Osztályorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

HOFF maláta-

készítményei

gyengék és betegeknek.

<p>Hoff János maláta egészségi itala.</p> <p>Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell és gyomor bántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknál legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere.</p> <p>Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3 frt 75 kr.</p> <p>Tíz éve, vagy már régebbi idő óta használom az Ön maláta egészségi sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészségét.</p> <p>Büger, Bécs, Hofmühlgasse.</p>	<p>Hoff János sűrített maláta kivonata.</p> <p>Tüdőbajoknál, gégehurutnál, úgymint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes.</p> <p>Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt.</p> <p>Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét, és 2/2 zacskó maláta kivonatot mell cukorkát.</p> <p>Fischer G. őrnagy, N.-Várad.</p>	<p>Hoff János maláta egészségi csokoládéja.</p> <p>Gyengeségnél, vérszegénység-nél, idegesség-nél, almatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.</p> <p>Egy csomag ára 1 frt.</p> <p>Maláta csokoládéja a legkiválóbb, amit ismerek. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkórnál, és általános gyengeségnél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.</p> <p>Dr. Nicolet orvos, Triebel.</p>	<p>Hoff János maláta-kivonat mell cukorkái.</p> <p>Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkodásnál, főleg tüdőhurutnál utólerhetlen hatású. A valódi maláta mell cukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.</p> <p>Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.</p> <p>Csodálatos volt maláta kivonatot mell cukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen.</p> <p>Zeditz-Neukirch lovag, Waldenburg.</p> <p>Cukorkái feleségem köhögésén és asthmatis bántalmain kitűnően segítenek.</p> <p>Busch plébános, Weischütz.</p>
--	--	--	--

Raktár ZALA-EGERSZEGEN: Kaszter Sándor, özv. Unger Domokosné gyógyszerházaiban; Gyarmati Vilmos, Weisz Jánás unokaöccse, Ján Ferenc csemege- és fűszerkereskedéseiben.

Magyarországi kizárólagos főraktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12.

Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.

A legkiválóbb ujdonságok

női és férfiruha kellemékben

raktáromra érkeztek.

Kiváló tisztelettel

Schütz Sándor.

